

ПОЛОЖЕННЯ
про організацію роботи з охорони праці безпеки життєдіяльності
учасників освітнього процесу
в Дніпровському фаховому коледжі
енергетичних та інформаційних технологій

1. Загальні положення

1.1. Положення про систему управління охороною праці в Дніпровському фаховому коледжі енергетичних та інформаційних технологій (далі – Положення) розроблене на виконання вимог статті 43 Конституції України, статті 26 Закону України «Про освіту», статті 13 Закону України «Про охорону праці», відповідно до рекомендацій щодо побудови, впровадження та удосконалення системи управління охороною праці, затверджених головою Держгірпромнагляду 07.02.2008 року, Настанови з системи управління охороною праці (МОП-СУОП 2001/ILO-OSH 2001) та згідно з вимогами стандарту серії OHSAS 18001 «Система менеджменту охорони здоров'я та безпеки персоналу».

1.2. Нормативно-правовою основою системи управління охороною праці є Конституція України, законодавство України про охорону праці, КЗпП України, нормативні галузеві та регіональні документи з охорони праці, документи договірного регулювання трудових відносин (колективний договір), а також стандарти, правила, інструкції та інші нормативні документи з охорони праці, яким наданий статус правових актів, обов'язкових до виконання.

Нормативні посилання:

1. Конституція України.
2. Закон України «Про охорону праці».
3. Закон України «Про освіту»
4. Закон України «Про фахову передвищу освіту»
5. Закон України «Про колективні договори і угоди».
6. Закон України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування».
7. Кодекс законів про працю України.
8. НПАОП0.00-4.3-04 Типове положення про службу охорони праці.(із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства соціальної політики України від 31.01.2017р. №148).
9. НПАОП 0.00-4.36-05 Типове положення про порядок проведення навчання і перевірки знань з питань охорони праці (із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства соціальної політики України від 30.01.2017 №.140).
10. ДПАОП 0.00-4.36-05 Перелік робіт з підвищеною небезпекою.
11. ДНАОП 0.00-8.03-93 Порядок опрацювання та затвердження роботодавцем нормативних актів про охорону праці, що діють на підприємстві (із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства соціальної політики України від 01.11.2016 №.1259).
12. НПАОП 0.00-4.15-98 Положення про розробку інструкцій з охорони праці (із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства соціальної політики № 526 від 30.03.2017)
13. ДНАОП 0.03-3.28-93 Граничні норми підймання і переміщення важких речей жінками.
14. ДНАОП 0.03-3.29-96 Граничні норми підймання і переміщення важких речей неповнолітніми.

15. Наказ Міністерства охорони здоров'я за № 246 від 21.05.2007 Про затвердження Порядку проведення медичних оглядів працівників певних категорій. (Із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства охорони здоров'я №107 від 14.02.2012)

16. ДНАОП 0.03-8.06-94 Перелік робіт, де є потреба в професійному доборі (із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства охорони здоров'я № 102/85 від 06.06.95)

17. ДНАОП 0.03-8.07-94 Перелік важких робіт та робіт із шкідливими та небезпечними умовами праці, на яких забороняється застосування праці неповнолітніх.

18. Порядок проведення розслідування та ведення обліку нещасних випадків, професійних захворювань і аварій на виробництві, затверджено Постановою Кабінету Міністрів України від 17.04.2019р. №337 Із змінами, внесеними згідно з Постановою Кабінету Міністрів України № 1 від 05.01.2021)

19. ДНАОП 0.05-8.04-92 Порядок проведення атестації робочих місць за умовами праці (із змінами, внесеними згідно з Постановою Кабінету Міністрів України N 660 від 30.07.2023).

20. Положення про організацію роботи з охорони праці та безпеки життєдіяльності учасників освітнього процесу в установах і закладах освіти.

21. Положення про порядок проведення навчання і перевірки знань з питань охорони праці в закладах, установах, організаціях, підприємствах, підпорядкованих Міністерству освіти і науки України, затверджене наказом Міністерства освіти і науки України від 18.04.2006 р. № 304. (із змінами, внесеними згідно з Постановою Кабінету Міністрів України N 1514 від 22.11.2017)

22. Положення про порядок розслідування нещасних випадків, що сталися із здобувачами освіти під час освітнього процесу, затверджене наказом Міністерства освіти і науки України від 16.05.2019 р. № 659.

1.3. Дане Положення визначає основні засади функціонування системи управління охороною праці (далі – СУОП), яка є складовою частиною загальної структури управління освітнім закладом системи Міністерства освіти і науки України та базується на принципах політики керівництва у сфері управління охороною праці.

1.4. Положення призначене для організації і забезпечення функціонування системи управління охороною праці в коледжі.

1.5. Це Положення передбачає порядок підготовки, прийняття та реалізації завдань щодо здійснення організаційних, технічних, санітарно-гігієнічних заходів, спрямованих на збереження життя, здоров'я та працездатності учасників освітнього процесу (працівників, студентів).

1.6. Управління охороною праці здійснюють :

- в коледжі в цілому – директор коледжу;
- по напрямкам діяльності – заступники директора;
- на відділені – завідувачі відділенням;
- в структурних підрозділах – голови структурних підрозділів

1.7. Об'єктами управління охорони праці є всі структурні підрозділи коледжу.

1.8. Суб'єктами управління охороною праці є директор закладу та служба охорони праці коледжу, які виконують функції щодо керівництва і контролю за діяльністю у цій сфері в межах закріплених за ними повноважень.

1.9. Організаційно-методичну роботу щодо управління охороною праці, підготовка управлінських рішень і контроль за їх реалізацією здійснює служба охорони праці, який підпорядкований безпосередньо директору Дніпровського фахового коледжу енергетичних та інформаційних технологій.

1.10. Політика адміністрації коледжу в галузі охорони праці формується відповідно до вимог статті 4 Закону України «Про охорону праці» і базується на принципах:

- пріоритету життя і здоров'я учасників освітнього процесу, повної відповідальності роботодавця за створення належних, безпечних і здорових умов праці;

- підвищення рівня безпеки праці та навчання шляхом забезпечення суцільного контролю за станом охорони праці, удосконалення матеріально-технічної бази;
- комплексного розв'язання завдань охорони праці на основі загальнодержавних, галузевих, регіональних, відомчих програм із цього питання та з урахуванням інших напрямів економічної і соціальної політики, досягнень у галузі науки й техніки, охорони довкілля;
- соціального захисту працівників, повного відшкодування шкоди особам, які потерпіли від нещасних випадків на виробництві та профзахворювань;
- встановлення єдиних вимог з охорони праці для всіх структурних підрозділів і категорій працівників коледжу;
- адаптації трудових процесів до можливостей працівника та студента з урахуванням його здоров'я і психологічного стану;
- використання економічних методів управління охороною праці;
- проведення навчання, професійної підготовки і підвищення кваліфікації працівників з питань охорони праці;
- забезпечення координації діяльності всіх учасників системи управління охороною праці: директор, заступники директора, відповідальні особи, служба охорони праці, а також співробітництва між роботодавцем та працівниками (уповноваженими особами, членами первинної профспілкової організації) під час прийняття рішень з охорони праці;
- використання перспективного педагогічного досвіду - організації роботи щодо поліпшення умов і підвищення безпеки праці на основі соціального партнерства.

Політика у сфері охорони праці повинна бути документально оформлена, доведена до усіх працівників та підлягати періодичному розгляду і можливому корегуванню у зв'язку із змінами у трудовому процесі.

Вимоги цього Положення є обов'язковими для виконання усіма підрозділами коледжу.

2. Визначення понять і термінів

Аудит охорони праці - це документально оформлене системне обстеження і аналіз стану умов та безпеки праці з метою визначення їх відповідності критеріям, встановленим законодавчими та нормативно-правовими актами з охорони праці.

Інструкція— локальний нормативний правовий акт, що встановлює порядок і спосіб здійснення, виконання певних дій. Інструкцією визначають правовий статус (права, обов'язки, відповідальність) працівника по займаній посаді (посадова інструкція), безпечні прийоми роботи (інструкція з безпеки для окремих травмонебезпечних робочих місць і навчальних кабінетів), правила ведення діловодства (інструкція з діловодства). Для інструкції характерні імперативні (наказові, що не допускають вибору) нормативні розпорядження.

Колективний договір- локальний акт, що регулює трудові виробничі й соціально-побутові відносини й укладається між колективом найманих працівників і роботодавцем. Ініціатором і розробки, укладання і зміни Колективний договір може бути будь-яка із сторін. В Колективному договорі фіксуються взаємні зобов'язання роботодавця і працівників з таких питань: оплата праці, грошові винагороди, допомога, компенсація, доплата; охорона праці, у т. ч. жінок і підлітків; медичне й соціальне страхування; безпека та охорона здоров'я працівників; пільги та ін.

Наказ - акт управління, що видається керівниками міністерств, відомств, відділів та управлінь, а також керівниками об'єднань, установ, організацій, підприємств. За юридичною природою наказ може бути нормативним актом управління, що містить норми права, які регулюють певні суспільні відносини (напр., про призначення на посаду певної особи). З ряду питань керівники установ можуть видавати наказ лише за згодою профкому (про звільнення працівника з ініціативи адміністрації та ін.). Наказ вступає в силу з моменту його видання.

Нормативний акт — офіційний письмовий документ, який приймають суворо визначені законом органи і яким встановлюються, змінюються або скасовуються норми права. Н. а. мають чітку ієрархічну супідрядність і в зв'язку з цим різну юридичну силу. Підзаконні акти мають істотну ієрархічність — від загальнообов'язкових указів, декретів, постанов до відомчих наказів та інструкцій і рішень місцевих органів.

Охорона праці — сукупність законодавчих актів, технічних, організаційних, гігієнічних та інших заходів і засобів, спрямованих на безпеку, збереження здоров'я і працездатності людини в процесі праці. Норми охорони праці містяться в Кодексі законів України про працю, Законі України «Про охорону праці», Правилах внутрішнього трудового розпорядку, Положенні про охорону праці фіксуються в колективних договорах. В організації Охорони праці важливу роль відіграють профспілки.

Політика керівництва освітнього закладу в галузі охорони праці — офіційно визначені принципи та цілі роботодавця з питань охорони праці, у тому числі визначення нормативно-правових актів, що діють в освітньому закладі. Політика здійснюється відповідно до програми її втілення.

Положення — нормативний правовий акт, що встановлює правовий статус органів управління, освітнього закладу, окремого структурного підрозділу чи основні правила (порядок, процедуру) реалізації технікумом якого-небудь зі своїх повноважень.

Правила — локальний нормативний правовий акт, що регламентує організаційні, дисциплінарні, господарські й інші сторони діяльності освітнього закладу, установи, організації, її працівників, студентів тощо.

Розпорядження — один із видів підзаконних актів; акт органу управління, що видається в межах його компетенції і має обов'язкову силу для юридичних і фізичних осіб, яким розпорядження адресоване. Розпорядження може бути загальної, тривалої дії, а може мати разовий характер стосовно конкретного випадку.

Система управління охороною праці (СУОП) — складова загальної системи управління освітнім закладом, яка сприяє запобіганню нещасним випадкам та професійним захворюванням під час освітнього процесу, а також небезпеки для третіх осіб, що виникає у процесі господарювання. Включає в себе комплекс взаємопов'язаних заходів на виконання вимог законодавчих та нормативних актів з охорони праці.

Техніка безпеки — система технічних і санітарно-гігієнічних заходів, які створюють безпечні та здорові умови праці. техніки безпеки регламентується загальними, міжгалузевими і спеціальними правилами. Порушення техніки безпеки, якщо воно створювало небезпеку життю і здоров'ю працівників або призвело до нещасних випадків, карається у кримінальному порядку.

Управління охороною праці в освітньому закладі — це система відносин, спрямованих на організацію діяльності щодо безпеки праці, збереження життя та здоров'я учасників освітнього процесу, які реалізуються через сукупність взаємопов'язаних правових, соціально-економічних, організаційно-технічних, медично-профілактичних методів і засобів.

3. Мета і завдання системи управління охороною праці

3.1. Метою управління охороною праці є реалізація прав і гарантій законодавства про охорону праці; збереження життя та здоров'я, працездатності учасників освітнього процесу, в освітньому процесі. Забезпечення досягнення максимально можливого рівня охорони праці та безпеки життєдіяльності.

3.2. Основним завданням системи є реалізація поставленої мети на основі упорядкування, систематизації та підвищення ефективності діяльності, що забезпечує усунення (припинення) негативних тенденцій в галузі охорони праці та життєдіяльності, підвищення їх рівня та його підтримки при максимальному використанні усіх можливих для цього заходів, методів і засобів.

3.3. СУОП як складова загальної системи управління в освітньому закладі повинна забезпечувати вирішення таких завдань:

- впровадження єдиної цілісної системи роботи з профілактики травматизму серед учасників освітнього процесу;
- планування і фінансування заходів з охорони праці;
- навчання та атестація посадових осіб з питань охорони праці, проведення і реєстрація інструктажів, безперервне інформування працівників та здобувачів освіти з питань охорони праці;
- систематичне здійснення контролю за умовами і станом охорони праці (поточні перевірки, огляди окремих підрозділів і закладу освіти в цілому) та прийняття за їх результатами управлінських рішень;
- аналітична діяльність (моніторинг стану охорони праці, травматизму тощо);
- організація безпечного виконання робіт на виробничому обладнанні, в процесі роботи та професійної освіти;
- здійснення спостереження за безпечною експлуатацією будівель і споруд;
- нормалізація санітарно-гігієнічних умов праці та освітнього процесу;
- створення оптимальних умов праці та відпочинку працівників;

4. Функції системи управління охороною праці

Управління охороною праці здійснюється на основі обліку, аналізу та оцінки, планування, організації та координації, контролю, стимулювання.

Система управління охороною праці виконує такі функції:

- організація та координація роботи з охорони праці;
- облік, аналіз та оцінка показників стану умов і безпеки праці і освітнього процесу;
- перспективне планування та фінансування заходів з охорони праці, профілактики травматизму, поліпшення стану безпеки, гігієни праці та виробничого середовища;
- здійснення аудиту, моніторингу охорони праці;
- забезпечення повного і ефективного контролю за дотриманням вимог нормативно-правових актів з питань охорони праці (правил, норм, інструкцій, стандартів тощо).

Забезпечення функціонування системи управління охороною праці визначає необхідність взаємодії комплексу підсистем, що формують розв'язання наступних завдань:

1) організаційно-управлінське забезпечення діяльності з охорони праці, яке передбачає:

- формування органів управління, утворення відповідної служби, призначення посадових осіб, функціональне розмежування обов'язків, прав і відповідальності;
- координацію діяльності з охорони праці всередині структурних підрозділів та координацію діяльності суб'єктів управління охороною праці;
- забезпечення участі профспілок в розв'язанні усіх завдань із створення цілісної системи соціальних гарантій охорони праці та безпеки життєдіяльності в рамках колективного договору, статуту і програми їх діяльності та законодавства про охорону праці.

2) нормативно-правове забезпечення діяльності з охорони праці, що включає:

- доведення до суб'єктів управління законодавчих і підзаконних актів,
- формування в цілому правової та нормативно-методичної бази, яка відповідає потребам системи освіти на всіх рівнях;

3) організаційно-технічне забезпечення, яке потребує:

- формування банку даних організаційно-технічних заходів з охорони праці;
- підтримку технічного стану машин, механізмів, устаткування, виробничих будівель і споруд, що знаходяться в експлуатації, у відповідності з вимогами та нормами охорони

праці; своєчасний вивід з експлуатації морально та фізично застарілої техніки, технологій, устаткування;

– удосконалення засобів технічної безпеки, колективного та індивідуального захисту.

4) фінансово-економічне забезпечення діяльності з охорони праці;

5) інформаційне забезпечення, що базується на:

– збиранні, обробці та зберіганні інформації, яка використовується для прийняття та реалізації управлінських рішень у сфері охорони праці в закладі (моніторингу з охорони праці, безпеки життєдіяльності та стану здоров'я учасників освітнього процесу);

– вивченні і розповсюдженні правових нормативних документів у сфері охорони праці;

– проведення бесід, конкурсів, конференцій, семінарів з охорони праці;

– організації видавничої діяльності з питань охорони праці;

6) кадрове забезпечення, яке передбачає:

– розв'язання завдань з підбору, підготовки, підвищення кваліфікації спеціаліста служби охорони праці;

– сприяння підготовці, підвищенні кваліфікації спеціаліста відділу охорони праці, інших суб'єктів управління;

7) науково-методичне забезпечення полягає в залученні та ефективному використанні науково-методичного потенціалу спеціалістів закладу освіти щодо прийняття і реалізації перспективних і поточних управлінських рішень в сфері охорони праці та розвитку різних напрямків даної системи управління;

8) становлення та розвиток соціального партнерства в розв'язанні завдань охорони праці, яке потребує:

– вивчення причин і частоти виникнення конфліктів з питань забезпечення безпеки праці та виплат відшкодування шкоди на рівні закладу виявлення та узагальнення позицій конфлікуючих сторін; вивчення характеру скарг відповідної направленості.

– підвищення рівня компетентності в правових, соціально-економічних, організаційно-технічних питаннях працівників, а також сторін, які формують обов'язки в розділі охорони праці та безпеки життєдіяльності колективного договору;

– сприяння функціонуванню ефективної діяльності уповноважених трудових колективів з охорони праці;

– сприяння врегулюванню та попередження трудових суперечок (конфліктів) на локальному рівні; залучення до роботи щодо врегулювання трудових суперечок компетентних осіб, що мають повноваження в їх розв'язанні;

– участі профспілок у формуванні та реалізації системи управління охороною праці в освітньому закладі із виконанням завдань, відповідних різним за рівнем профспілковим структурам і об'єднанням.

5. Планування та фінансування заходів з охорони праці

Планування заходів має передбачати визначення умов праці та реалізацію основних напрямків роботи з поліпшення охорони праці та безпеки життєдіяльності; визначення потреби у новій техніці, інженерно-технічних засобах безпеки та санітарно-побутовому обслуговуванні на підставі внутрішнього та зовнішнього аудиту охорони праці, аналізу причин нещасних випадків та професійних захворювань.

Планування заходів з охорони праці здійснюється відповідальними особами. Усі плани затверджуються директором коледжу.

Відповідно до політики адміністрації закладу освіти щодо управління охороною праці в коледжі розробляються:

– комплексні плани (заходи), розраховані на кілька років;

– поточні або оперативні плани (на рік, квартал, місяць).

Під час планування беруться до уваги кошториси та інші фінансові документи, якими передбачено виділення коштів на реалізацію окремих заходів.

Про виконання планів періодично звітують усі суб'єкти реалізації системи управління охороною праці на оперативних нарадах при директорові, адміністративній нараді, педагогічній раді. Внесення змін до планів, корекція заходів може здійснюватися лише за особливих потреб (зміна законодавства, влиття додаткових коштів, зміни кадрового складу).

Адміністрація коледжу забезпечує розробку, фінансування і реалізацію заходів, спрямованих на доведення умов та безпеки праці до вимог, викладених у колективному договорі, але не нижчих за нормативні.

6. Обов'язки та відповідальність

6.1. Обов'язки посадових осіб щодо реалізації системи управління охороною праці визначаються відповідно до Положення про організацію роботи з охорони праці учасників освітнього процесу в Дніпровському фаховому коледжі енергетичних та інформаційних технологій затвердженого наказом директора від 16.12.2024 №109-аг розробленого на підставі Положення про організацію роботи з охорони праці та безпеки життєдіяльності учасників освітнього процесу в установах і закладах освіти затвердженого Кабінетом Міністрів 26.12. 2017 № 1669

6.2. Відповідальність за порушення законодавства про охорону праці, а також за збереження життя і здоров'я працівників та студентів відповідно до законодавства України про охорону праці і загальних завдань, які повинні розв'язуватися керівництвом у сфері охорони праці, збереження життя та здоров'я учасників освітнього процесу і покладається на директора коледжу.

Винні особи притягаються до дисциплінарної, адміністративної, матеріальної, кримінальної відповідальності згідно із законом.

7. Служба охорони праці

Відповідно до вимог статі 15 Закону України «Про охорону праці» в установі закладі освіти з кількістю працівників 50 і більше осіб, роботодавець створює службу охорони праці. Якщо працівників менше 50 осіб, функції служби охорони праці можуть виконувати в порядку сумісництва особи, які мають відповідну підготовку. Якщо кількість працівників становить 20 осіб і менше, для виконання функцій служби охорони праці можуть залучатися сторонні спеціалісти на договірних або громадських засадах, які мають відповідну підготовку.

Служба охорони праці підпорядковується безпосередньо керівникові закладу освіти.

В Дніпровському фаховому коледжі енергетичних та інформаційних технологій створено відділ охорони праці в кількості однієї особи, інженера з охорони праці провідного спеціаліста. Інженер з охорони праці провідний спеціаліст підпорядковується безпосередньо – директору, Положення про службу охорони праці Дніпровського фахового коледжу енергетичних та інформаційних технологій затверджене наказом директора від 16.12.2024 №109-аг відповідно Типовому положенню про службу охорони праці (НПАОП 0.00-4.35- 04), затвердженому наказом Держнаглядохоронпраці України від 15.11.2004 р.№255 (із змінами внесеними згідно з Наказом Міністерства соціальної політики України від 31.01.2017р. №148).

8. Комісії та громадські органи

8.1. Соціальне партнерство (співпраця адміністрації закладу освіти з профспілковим комітетом, громадськими органами) як складова управління охороною праці в закладі освіти, здійснюється на всіх етапах функціонування системи управління охороною праці й забезпечує об'єктивний контроль та аналіз стану безпеки трудової діяльності.

8.2. В коледжі функціонує:

- комісія з питань охорони праці;
- профспілковий комітет.

8.3. Основні завдання і повноваження комісії з питань охорони праці відповідно до Положення про комісію з питань охорони праці ДФКЕІТ затвердженого наказом директора 16.12.2024 №109-аг згідно Типовому положенню про комісію з питань охорони праці підприємства (НПАОП 0.00-4.09-07), затвердженому наказом Держгірпромнагляду від 21.03.2007 р. № 55, зареєстрованому Мін'юстом 04.04.2007 р. за № 311/13578(Із змінами, внесеними згідно з Наказом Державного комітету України з промислової безпеки, охорони праці та гірничого нагляду № 21 від 25.09.2007), а компетенція уповноважених найманими працівниками та комісії з питань охорони праці профспілкового комітету ДФКЕІТ – Положенню про комісію з питань охорони праці профспілкового комітету ДФКЕІТ розробленого відповідно Типовому положенню про діяльність уповноважених найманими працівниками осіб з питань охорони праці (НПАОП 0.00-4.11-07), затвердженому наказом Держгірпромнагляду від 21.03.2007 р. № 56, зареєстрованому в Мін'юсті 06.04.2007 за №316/13583.

9. Управління документацією

9.1. Використання законодавчих та інших нормативно-правових актів з охорони праці

Облік, актуалізація і поширення законодавчих та інших нормативно-правових актів з охорони праці в коледжі здійснюється відповідальними особами, визначеними наказом директора.

Порядок використання законодавчих та інших нормативно-правових актів з охорони праці в трудовій діяльності та в локальних (внутрішніх) документах коледжу визначається наказами директора та іншими регламентуючими нормативними документами.

9.2. Управління внутрішніми нормативними актами

9.2.1. Внутрішні нормативні акти з охорони праці опрацьовуються в коледжі, затверджуються директором і спрямовуються на побудову чіткої системи управління охороною праці та створення безпечних і здорових умов праці, що регламентується Порядком опрацювання та затвердження роботодавцем нормативних актів про охорону праці, що чинні на підприємстві (НПАОП 0.00-6.03-93), затвердженим наказом Держнаглядохоронпраці України від 21.12.1993 №132, зареєстрованим у Мін'юсті України 07.02.1994 за № 20/229(із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства соціальної політики України від 01.11.2016 №.1259).

9.2.2. Компетенція і порядок дій працівників щодо розробки й поширення внутрішніх нормативних актів

Директор:

– організовує розробку і затверджує положення, інструкції, інші акти з охорони праці, що діють у межах закладу та встановлюють правила виконання робіт і поведінки працівників на їх території, у приміщеннях, на робочих місцях відповідно до нормативно-правових актів з охорони праці.

Відповідальні особи за організацію роботи з охорони праці, призначені наказом директора:

- розробляють і подають на затвердження проекти наказів, положень, інструкцій, інших внутрішніх нормативних документів з охорони праці;
- подають керівникові пропозиції щодо розробки та вдосконалення локальних нормативно-правових актів з охорони праці;
- доводять зміст внутрішніх нормативних документів з охорони праці до працівників;
- здійснюють збір та аналіз пропозицій і зауважень працівників стосовно ефективного їх впровадження та внесення відповідних змін.

Працівник служби охорони праці:

– видають керівникам структурних підрозділів обов'язкові для виконання приписи щодо усунення наявних недоліків, одержують від них необхідні відомості, документацію і пояснення з питань охорони праці;

- здійснюють контроль за дотриманням працівниками вимог законів та інших нормативно-правових актів з охорони праці, положень, галузевої угоди, розділу «Охорона праці» колективного договору та актів з охорони праці, що діють у межах коледжу;
- інформують та надають роз'яснення працівникам з питань охорони праці;
- розробляють спільно з іншими підрозділами коледжу комплексні заходи для досягнення встановлених нормативів та підвищення існуючого рівня охорони праці, плани, програми поліпшення умов праці, запобігання виробничому травматизму, професійним захворюванням, здійснюють надання організаційно-методичної допомоги у виконанні запланованих заходів;
- готують проекти наказів з питань охорони праці і виносять їх на розгляд директору;
- забезпечують належне оформлення і зберігання документації з питань охорони праці, а також своєчасну передачу їх до архіву для тривалого зберігання згідно з установленим порядком;
- складають за участю керівників підрозділів коледжу переліків професій, посад і видів робіт, на які повинні бути розроблені інструкції з охорони праці та безпеки життєдіяльності, що діють у межах закладу, надають методичну та організаційну допомогу відповідальним особам під час розробки внутрішніх документів.

Працівники освітнього закладу:

- зобов'язані знати і виконувати вимоги нормативно-правових актів з охорони праці, правила поведінки з машинами, механізмами, устаткуванням та іншими засобами виробництва;
- ставлять до відома відповідальних осіб, службу охорони праці, директора, заступника директора з адміністративно-господарської роботи (при впливі на освітній процес заступника директора з навчальної роботи) про невідповідність окремих положень внутрішніх нормативних документів законодавству;
- подають на розгляд відповідальних осіб, службі охорони праці, директору пропозиції щодо внесення змін до локальних нормативних актах.

10. Компетентність та підготовка кадрів

10.1. Директором за поданням інженера з охорони праці провідного спеціаліста із загалу працівників коледжу визначається коло осіб, які виконують важкі роботи, роботи зі шкідливими чи небезпечними умовами праці, а також такі, де є потреба у професійному доборі. Працівники цих категорій повинні проходити попередній (під час прийняття на роботу) та періодичні (протягом трудової діяльності) медичні огляди відповідно до:

- Переліку шкідливих та небезпечних факторів виробничого середовища і трудового процесу, при роботі з якими обов'язкові попередній (періодичні) медичний огляд працівників;
- Переліку загальних медичних протипоказань до роботи із шкідливими та небезпечними факторами виробничого середовища і трудового процесу;
- Переліку робіт, для виконання яких є обов'язковим попередній (періодичні) медичний огляд працівників, наведених у Порядку проведення медичних оглядів працівників певних категорій, затвердженому наказом МОЗ від 21.05.2007 р. № 246, зареєстрованому в Мін'юсті 23.07.2007 р. за № 846/14113 (із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства охорони здоров'я № 107 від 14.02.2012);
- Переліку робіт, де є потреба у професійному доборі (ДНАОП 0.03-8.06-94), затвердженого наказом МОЗ України та Держнаглядохоронпраці України від 23.09.94 №263/121, зареєстрованого в Мін'юсті України 28.07.94 за № 176/385;
- Переліку важких робіт і робіт зі шкідливими і небезпечними умовами праці, на яких забороняється застосування праці неповнолітніх (ДНАОП 0.03-8.07-94), затвердженого наказом МОЗ України від 31.03.94 № 46, зареєстрованого в Мін'юсті України 28.07.94 за №176/385;

–Переліку важких робіт зі шкідливими і небезпечними умовами праці, на яких забороняється застосування праці жінок (ДНАОП 0.03-8.08-93), затвердженого наказом МОЗ України від 29.12.93 № 256, зареєстрованого у Мін’юсті України 30.03.94 за № 51/260.

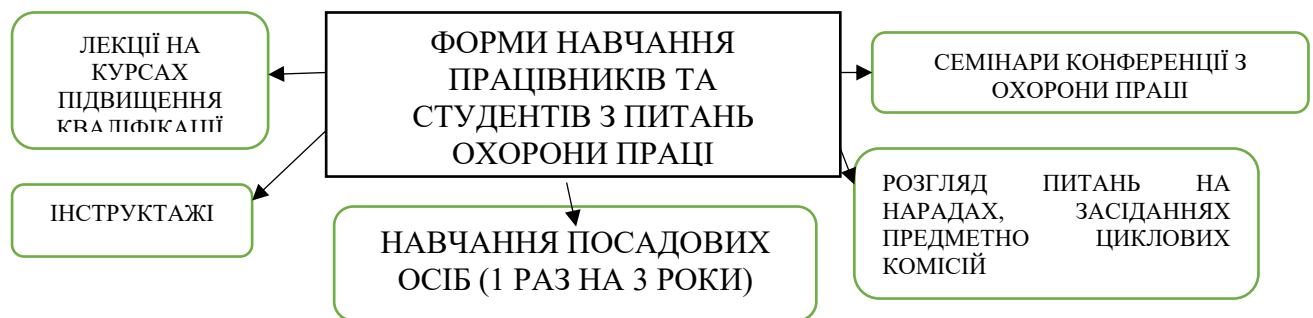
10.2. Навчання з питань охорони праці та система інструктажів

Навчання з питань охорони праці та проведення інструктажів здійснюється в закладі освіти відповідно до вимог, викладених у наступних документах:

– Закон України “Про охорону праці”, стаття 18;

- Типове положення про порядок проведення навчання і перевірки знань з питань охорони праці (НПАОП 0.00-4.12-05), затверджене наказом Держнаглядохоронпраці України від 26.01.2005 № 15, зареєстроване в Мін’юсті України 15.02.2005 за № 231/10511 (зі змінами, внесеними наказом Держгірпромнагляду України від 16.11.2007 р. № 273, зареєстрованого в Мін’юсті України 03.12.2007 р. за № 11334/14601 із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства соціальної політики України від 30.01.2017 №.140);

– Положення про порядок проведення навчання і перевірки знань з питань охорони праці в закладах, установах, організаціях, підприємствах, підпорядкованих Міністерству освіти і науки України, затверджене наказом Міністерства освіти і науки України від 18.04.2006 р. № 304.

На підставі вказаних положень в коледжі розроблене Положення про порядок проведення навчання і перевірки знань з питань охорони праці в Дніпровському державному коледжі енергетичних та інформаційних технологій затверджене наказом директора від 16.12.2024 №109-аг., яким визначається порядок дій, компетенція відповідальних осіб при організації і проведенні навчання, своєчасна актуалізація навчальних програм та інструкцій.

В коледжі один раз на 1 рік складаються плани-графіки проведення навчання та перевірки знань працівників з питань охорони праці для всіх співробітників коледжу, які затверджуються наказом директора.

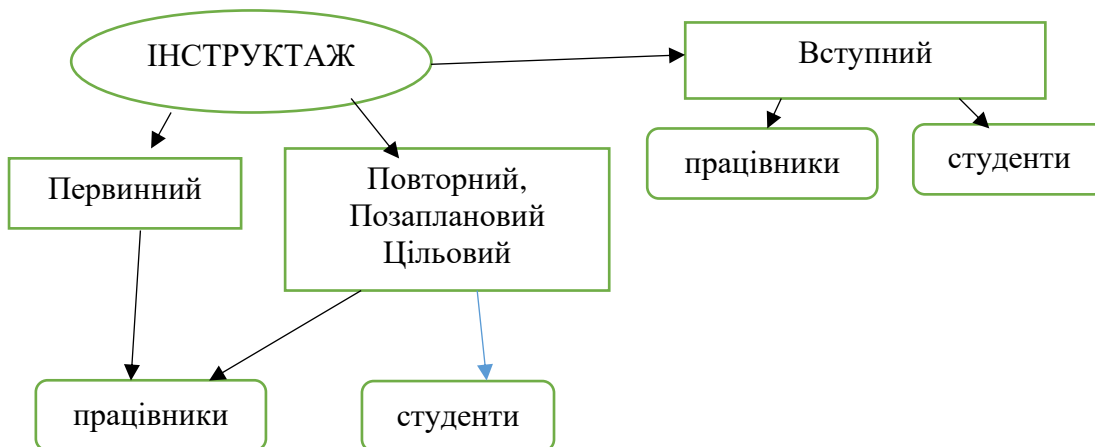
Навчання працівників з питань охорони праці проводиться за навчальними планами та програмами, які розроблені з урахуванням конкретних видів робіт, виробничих умов, їх функціональних обов’язків.

Відповідальність за забезпечення навчання з питань охорони праці та безпеки життєдіяльності учасників освітнього процесу з наступною перевіркою знань несе директор.

Контроль за здійсненням навчання та інструктування працівників, здобувачів освіти, здійснюють Міністерство освіти і науки України, органи державного нагляду за охороною праці, заступник директора з навчальної роботи, служба охорони праці, керівники структурних підрозділів, голови предметно-циклових комісій, голова первинної профспілкової організації.

Система інструктажів з учасниками освітнього процесу регламентується окремим розділом Положення про порядок проведення навчання і перевірки знань з питань охорони праці в коледжі.

Система інструктажів з охорони праці, безпеки життєдіяльності, протипожежної безпеки

В коледжі вступний інструктаж із працівниками та здобувачами освіти проводить інженер з охорони праці провідний спеціаліст

11. Моніторинг упровадження системи управління охороною праці та оцінка результативності

11.1. Поточні перевірки, огляди окремих підрозділів і організації в цілому

Система контролю в коледжі передбачає:

- оперативний адміністративно-громадський контроль,
- Тижні охорони праці;
- контроль з боку служби охорони праці,
- зовнішній контроль (з боку контролюючих органів);
- громадський контроль;
- внутрішній аудит.

Оперативний адміністративно – громадський контроль за станом охорони праці в закладі освіти проводиться відповідно до Положення про оперативний адміністративно – громадський контроль за станом охорони праці в ДФКЕІТ затвердженого директором.

При проведенні внутрішнього аудиту визначаються і документуються повноваження та способи дій при вирішенні таких завдань:

- визначення учасників груп, що проводять огляд організації або її окремих підрозділів;
- встановлення періодичності оглядів;
- визначення випадків, коли є потреба у позачерговому огляді;
- встановлення основних моментів, яким потрібно приділяти особливу увагу при проведенні огляду, можливо, складання опитувального листа; складання протоколів оглядів з визначенням термінів усунення зауважень;
- розробка плану заходів щодо усунення виявлених недоліків;
- організація співучасті працівників у роботі груп.

Для документування огляду складаються плани огляду, порядок проведення огляду, а також відповідні протоколи.

Для проведення незалежного (зовнішнього) аудиту охорони праці доцільно залучати сторонні компетентні організації. Результати контролю та внутрішнього аудиту використовуються для здійснення моніторингу стану умов і охорони праці.

11.2. Моніторинг стану умов і охорони праці.

Моніторинг – це система організації збору, зберігання, обробки і пошуку інформації щодо стану умов і охорони праці, виробничого травматизму з метою здійснення постійного

спостереження за даними явищами і процесами, попередження небажаних відхилень від установлених вимог та для координації заходів щодо впровадження системи управління охороною праці.

Моніторинг здійснюється відповідальними особами, зазначеними в наказі директора щодо організації роботи з охорони праці та пожежної безпеки в коледжі, відділом охорони праці за участю профспілок, інших громадських організацій. Узагальнені результати моніторингу використовуються для опублікування, винесення на розгляд педагогічної ради, адміністрації, трудового колективу і є основою для прийняття певних управлінських рішень.

Моніторинг дозволить проводити безперервне відстеження позитивних та негативних тенденцій, процесів, явищ, пов'язаних із захворюваннями, травматизмом працівників та їх профілактикою.

12. Організація інформаційної роботи

Інформування працівників з питань упровадження СУОП, внесення змін до локальних нормативних актів тощо здійснюється директором та заступником директора з навчальної роботи, відповідальними особами, інженером з охорони праці:

- на загальних зборах трудового колективу;
- на оперативних нарадах при детекторіві;
- під час проведення колективних форм роботи (метод об'єднання, заняття, семінари і т. ін.);
- за допомогою розміщення матеріалів на стендах, у куточках охорони праці і в кабінетах охорони праці, видання інформаційних матеріалів тощо.

Ефективний зворотний зв'язок працівників із керівництвом щодо поліпшення стану охорони праці здійснюється за допомогою:

- анкетування,
- діагностування,
- опитування і співбесід,
- листування,
- роботи зі зверненнями працівників і повідомлення про результати їх розгляду відповідно до процедури, зазначеної в Законі України «Про звернення громадян»

Обробка та аналіз інформації, яка надходить від працівників, покладається на відповідальних осіб, відділ охорони праці.

13. Управління ресурсами

13.1. Безпечність будівель і споруд та інженерних мереж.

Порядок забезпечення безаварійної експлуатації будівель і споруд, організації служби спостереження та системи планово-попереджувальних ремонтів в коледжі здійснюється відповідно до вимог, викладених у нормативних документах з питань обстежень, паспортизації, безпечної та надійної експлуатації виробничих будівель і споруд згідно з вимогами законодавчих норм

Положення про безпечну та надійну експлуатацію виробничих будівель і споруд, затвердженого спільним наказом Держбуду України та Держнаглядохоронпраці України від 27.11.97 за №32/288, зареєстрованого у Мін'юсті України 06.07.98 за № 424/2864.

Технічний стан обладнання та його безпечність підтримується згідно з нормативно-правовими та нормативними документами, які регламентують безпечність виробничого обладнання та його використання (правилами, стандартами, технічними умовами, тощо).

Найбільш оптимальний порядок організації праці зазначається в інструкціях з охорони праці, а також у правилах і пам'ятках.

13.2. Організація робочого місця

Інженером з охорони праці провідним спеціалістом укладається і затверджується директором перелік об'єктів підвищеної небезпеки коледжу у якому зазначається наявність на робочих місцях небезпечних та шкідливих факторів, які ще не усунуто, і передбачено відповідні заходи щодо цього, встановлення пільг та компенсацій відповідно до законодавства й колективного договору.

Робочі місця мають відповідати вимогам чинних нормативно-правових актів з охорони праці, які розповсюджуються на діяльність організації.

Ефективним заходом для правильної організації робочих місць є атестація робочих місць за умовами праці, яка проводиться згідно з Порядком проведення атестації робочих місць за умовами праці, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України № 442 від 01.08.92. (Із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 741 від 05.10.2016)

13.3. Організація робочого часу

Для забезпечення охорони здоров'я та безпеки працівників з урахуванням вимог Кодексу законів про працю України та інших нормативно-правових актів щодо робочого часу та відпочинку, оплачуваних перерв для проведення профілактичних та лікувально-оздоровчих процедур здійснюється відповідна організація режиму їх праці та відпочинку.

Робочий час, час відпочинку, перерви, роботи у нічний час і позмінні роботи регламентуються Правилами внутрішнього розпорядку для працівників ДФКЕІТ та колективним договором.

13.4. Засоби індивідуального захисту

Відповідно до мінімальних вимог безпеки і охорони здоров'я при використанні працівниками засобів індивідуального захисту на робочому місці, затверджених наказом Міністерства Соціальної Політики України від 29.11.2018 інженером з охорони праці провідним спеціалістом складається і затверджується директором перелік професій, працівники яких мають бути забезпечені засобами індивідуального захисту (далі - ЗІЗ), а також перелік необхідних ЗІЗ. Цей Перелік включається як додаток до колективного договору. Правила використання ЗІЗ зазначаються в інструкціях з охорони праці згідно з Положенням про розробку інструкцій з охорони праці (НПАОП 0.00-4.15-98), затвердженим наказом Держнаглядохоронпраці від 29.01.98 № 9, зареєстрованим у Мін'юсті України 07.04.98 за № 226/2666.

13.5. Заміна засобів виробництва

Планування, закупівля і використання обладнання проводиться відповідно до організаційних та технічних вимог, викладених в інструкціях з експлуатації, інструкціях з техніки безпеки та нормативних актах щодо безпечного використання цього обладнання.

13.6. Заміна шкідливих матеріалів, що застосовуються

Використання і заміна шкідливих матеріалів, отруйних та вибухо-небезпечних речовин здійснюється відповідно до вимог нормативних актів даного спрямування.

13.7. Зміни в організації праці

Будь-які зміни в організації трудового процесу здійснюються виключно відповідно до законодавства про працю України та з письмового розпорядження (наказу) директора коледжу.

Про зміни в організації трудового процесу адміністрація коледжу ставить до відома працівника завчасно в письмовій формі. Якщо ці зміни стосуються важливих виробничих процесів, технологій, - з працівниками проводяться позапланові інструктажі.

Відповідні зміни також вносяться до інструкції з охорони праці, посадової інструкції, інструкції з техніки безпеки.

13.8. Організація безпечного ведення робіт у разі залучення сторонніх суб'єктів господарювання

У разі залучення сторонніх суб'єктів господарювання передбачаються заходи безпеки як для працівників замовника, так і для працівників підрядника, а також відповідальності

сторін за безпечне виконання робіт. Ці заходи обумовлюються договором на виконання робіт.

13.9. Вимоги безпеки при введенні в експлуатацію, поточній експлуатації, виведенні з експлуатації виробничого обладнання.

При введенні в експлуатацію нового обладнання, інших засобів виробництва і матеріалів адміністрацією коледжу враховуються всі заходи з попередження нещасних випадків і зниження ризику для здоров'я учасників освітнього процесу. Для цього спільно з інженером з охорони праці провідним спеціалістом, відповідальні особи:

- перевіряють, чи надані виробником або постачальником усі необхідні документи, що стосуються безпечності обладнання;

- перевіряють, чи має підприємство, що проводить монтаж і наладку обладнання, відповідні дозволи і ліцензії;

- визначають, яким чином у контракті (договорі) з монтажною організацією вирішені питання охорони праці щодо працівників монтажно-ї організації, а також залучених до цього працівників коледжу;

- якщо монтаж здійснюється власними силами, контролюють, чи вжито всіх необхідних заходів щодо безпечного виконання робіт;

- одержують необхідні дозволи на введення об'єкта в експлуатацію;

- враховують заходи безпеки при введенні об'єкта в експлуатацію.

Поточна експлуатація обладнання у встановленому режимі регламентована відповідними документами фірми-виготовлювача, а для деяких видів обладнання підвищеної небезпеки - відповідними нормативно-правовими актами. Тому процедури та інструкції, що стосуються поточної експлуатації, повинні відображати зміст цих документів.

Будь-яке порушення встановленого технологічного процесу становить підвищену небезпеку для працюючих, тобто нестандартну ситуацію. Якщо такі порушення можуть призвести до небезпеки для великої кількості працівників, їх необхідно розглядати у Плані локалізації та ліквідації аварійних ситуацій і аварій.

Обов'язок керівника - попередити можливі небезпечні (аварійні) ситуації та вжити необхідних заходів для ліквідації їх наслідків відповідно до статті 13 Закону України "Про охорону праці". Цю вимогу впроваджено Порядком розслідування та обліку нещасних випадків, професійних захворювань та аварій на виробництві, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 17.04.2019 р. № 337 (із змінами, внесеними згідно з Постановою Кабінету Міністрів № 1 від 05.01.2023), згідно з яким суб'єкт господарювання зобов'язаний аналізувати причини аварій та розробляти відповідні запобіжні заходи. Якщо заклад оснащений обладнанням, яке може призвести до аварій, руйнування будинків, споруд, ураження людей, негативного впливу на довкілля, потрібно розробити план попередження та ліквідації аварій згідно з вимогами, які містяться в Положенні щодо розробки планів локалізації та ліквідації аварійних ситуацій і аварій (НПАОП 0.00-4.33-99), затвердженому наказом Держнаглядохоронпраці України від 17.06.1999 р. № 112, зареєстрованим у Мін'юсті 30.06.1999 р. за № 424/3717.

Заходи з охорони праці під час виведення обладнання з експлуатації мають бути задокументовані й доведені до працівників. Обов'язковим є визначення конкретних виконавців робіт, їх компетенцію, необхідні заходи безпеки врахування можливості роботи сторонніх організацій (наприклад, монтажних або транспортних), що може становити небезпеку для працівників та студентів.

14. Аналіз і попередження можливих загроз життю і здоров'ю працівників та студентів.

14.1. Аналіз ефективності СУОП

Аналіз ефективності функціонування СУОП здійснюється відповідно до пункту 9.3 цього Положення. При цьому проводиться оцінка відповідності загальної стратегії системи існуючим потребам; визначається доцільність змін у структурі системи, прогноуються наступні заходи щодо удосконалення СУОП.

Аналіз ефективності СУОП повинен враховувати:

- результати розслідування нещасних випадків на виробництві, випадки погіршення здоров'я і виникнення професійних захворювань та причини виникнення небезпечних ситуацій;

- додаткові внутрішні та зовнішні фактори, а також зміни, включаючи організаційні, що можуть вплинути на стан охорони праці.

Висновки аналізу мають бути документально зафіксовані і доведені до відома осіб, відповідальних за конкретний елемент системи, а також до працівників та студентів.

14.2. Аналіз та зменшення ризиків виникнення небезпечних ситуацій

З метою регулярного визначення загроз для працюючих та здійснення відповідних профілактичних заходів щодо їх запобігання проводиться їх аналіз та наступні заходи:

- врахування робочих місць і видів діяльності, які можуть становити потенційну небезпеку; - встановлення існуючих загроз, що діють на робочих місцях та оцінка ефективності вже проведених захисних заходів;

- оцінка ступеня ризику виникнення небезпечної ситуації;

- розробка і впровадження подальших заходів щодо зменшення ризиків, якщо це потрібно;

- залучення для вирішення цих питань необхідних фахівців, можливо, спеціалізованих організацій, що можуть надати необхідні консультації;

- консультації з представниками працівників щодо охорони праці;

- визначення шляхів повідомлення працівників про необхідні заходи і їх можливої реакції на них.

Документування дій щодо зменшення ризиків проводиться за допомогою карти оцінки ризиків.

14.3. Попереджувальні та коригувальні заходи

Порядок здійснення попереджувальних та коригувальних дій, необхідність яких впливає з результатів моніторингу функціонування та аналізу результативності СУОП, розробляється інженером з охорони праці провідним спеціалістом спільно з відповідальними особами за організацію охорони праці в структурних підрозділах коледжу і комісією з питань охорони праці профкому та затверджується директором.

Планування, виконання та результат попереджувальних та коригувальних дій підлягають документуванню та аналізу.

14.4. Мотиваційне регулювання

З метою підвищення свідомості працівників щодо дотримання безпечного ведення робіт та поліпшення стану виробничого середовища директором встановлюється порядок стимулювання активного сприяння працівників вирішенню питань охорони праці.

Ініціативні дії персоналу щодо здійснення заходів з підвищення рівня безпеки на робочих місцях заохочуються моральним та матеріальним стимулюванням.

Фінансування цього заходу передбачається в колективному договорі.

15. Прикінцеві положення

15.1. Удосконалення СУОП

Висновки за результатами аналізу ефективності СУОП повинні оформляються відповідними документами (акти, протоколи, карти моніторингу тощо) та офіційно

доводяться до відомих осіб, відповідальних за конкретний елемент управління охороною праці для реалізації відповідних заходів.

Зміни політики у сфері охорони праці, результати аналізу функціонування СУОП зазначаються в заходах щодо удосконалення системи в цілому або окремих її ланок згідно з розробленою методикою управління конфігурацією та цим Положенням.

15.2. Критерії оцінки функціонування СУОП

Якісними критеріями оцінки функціонування системи управління охороною праці є :

- комплексність структури системи, спроможність забезпечити координацію діяльності усіх її елементів;

- правильність розподілу функцій в положеннях про служби та посадові інструкції, наявність в них переліку обов'язків;

- спроможність оперативного реагування на недоліки;

- напруженість планових і програмних заходів з охорони праці, облік максимального використання можливостей при їх формуванні та реалізації;

- відповідність планових і програмних заходів з охорони праці потребам працівників;

- органічність пов'язання системи управління охороною праці з системою управління в коледжі.

Критеріями ефективності функціонування системи управління охороною праці є:

- досягнення високого рівня задоволення потреб в охороні праці та здоров'я;

- зниження рівня виробничого травматизму та профзахворюваності;

- скорочення чисельності робочих місць, що не відповідають нормативним актам про охорону праці;

- відповідність фактичної забезпеченості засобами колективного та індивідуального захисту нормативним вимогам;

- підвищення рівня механізації та автоматизації виробничих процесів;

- забезпеченість у повному обсязі засобами для об'єктивного контролю стану умов праці;

- скорочення (чи припинення росту) матеріальних витрат через нещасні випадки, захворюваність, аварії, пожежі та вибухи;

- профілактичний характер пільг і компенсацій за роботу в несприятливих умовах праці;

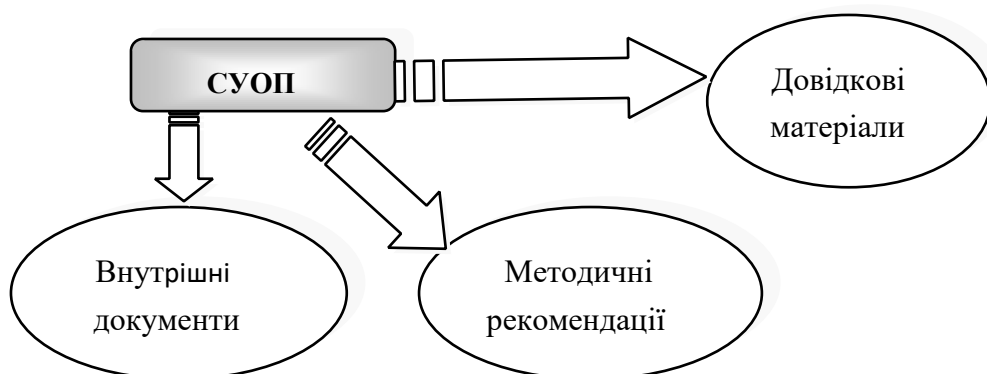
- збільшення витрат на поліпшення умов і охорону праці при зниженні витрат на компенсацію наслідків несприятливих умов праці (на одного працюючого);

- забезпечення соціальних гарантій охорони праці та здоров'я понад передбачених законодавством у колективному договорі.

15.3. Впровадження СУОП

Система управління охороною праці реалізується на засадах соціального партнерства на рівні співпраці адміністрації коледжу з профкомом співробітників та профкомом студентів.

Алгоритм запровадження СУОП в коледжі

РОЗРОБКА СУОП

Ознайомлення зі змістом і основними положеннями СУОП:

Спеціалістів служби охорони праці; відповідальних осіб

Керівників структурних підрозділів університету

Працівників університету

ФУНКЦІОНУВАННЯ СУОП

Управлінська діяльність

Розробка і затвердження нормативних документів внутрішньої чинності:
- *положень*,
- *правил*,
- *наказів*,
- *планів*

Контроль

зовнішній внутрішній

Здійснюється відповідними органами

Цільовий, фрагментарний, ситуативний, ін.

Оперативний адміністративно-громадський

Тижні охорони праці

Внутрішній аудит охорони праці

Навчально-методична

Проведення навчання, інструктування, перевірки знань з ОП, БЖД

Організація:

- *семінарів*,
- *конференцій*,
- *круглі столи*

Підготовка інформаційно-методичних матеріалів, програм, рекомендацій

Моніторинг (безперервне вивчення стану ОП, виробничого травматизму, спостереження і коригування)

Поточна корекція СУОП з метою покращення стану охорони праці

Підсумки впровадження СУОП. Досягнення поставлених цілей

Розроблено:

Інженер з охорони праці

Олена ОСАУЛЕНКО

Погоджено:

Заступник директора з навчальної роботи

Валентина БОНДАРЕНКО